

Wetenschapsnotities

SCRIPTS: Studies naar MaaS

Met het concept 'Mobility as a service' kunnen reizigers via een internetplatform hun individuele mobiliteit kiezen uit een 'bundel' vervoersdiensten. Via het 'MaaS'-platform worden reizen gepland, geboekt en betaald. Het klinkt als een veelbelovende oplossing voor problemen rondom vraag en aanbod van openbaar vervoer: zowel in stedelijk als in landelijk gebied. Binnen het vierjarige project SCRIPTS vindt zowel empirisch als theoretisch onderzoek plaats om kennis en inzicht rond dit concept te vergroten.

YMKJE DE BOER, VERDUŠ EN SURF-ONDERZOEKERS

SCRIPTS staat voor 'Smart Cities' Responsive Intelligent Public Transport Systems' en vindt zijn oorsprong in een bekend vervoerwetenschappelijk vraagstuk: 'Welke innovatieve oplossingen zijn er om te voldoen aan de vraag naar vervoer en tegelijkertijd om de negatieve effecten van verkeer en vervoer te reduceren?'

Mobility as a Service

Om het gebruik van de auto te beperken, is goed openbaar vervoer een belangrijke voorwaarde. Het aanbieden van hoogwaardig OV in gebieden en op tijdstippen met een kleine vraag is echter problematisch. Het concept 'Mobility as a Service' (MaaS) biedt wellicht een oplossing. Het gaat hierbij om vormen van vraaggestuurde mobiliteit, gecoördineerd en ondersteund door smart applicaties. Gebruikers nemen een abonnement op een bepaalde bundel van vervoersdiensten en kunnen binnen randvoorwaarden flexibel transport regelen.

Emotie telt ook mee

Omdat het MaaS-concept nog maar in enkele steden bestaat, is er nog nauwelijks iets bekend over de potentiële vraag naar deze dienstverlening, het gebruik ervan, de netwerkeffecten, et cetera. Evenmin is er veel bekend over de effecten van verschillende businessmodellen. Het SCRIPTS-consortium heeft als doel om meer inzicht te krijgen in deze vragen, zowel in empirische als in theoretische zin.

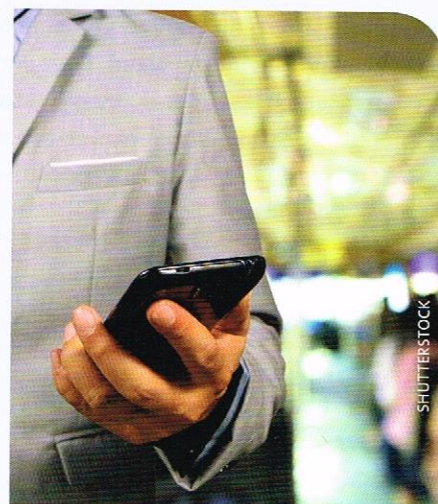
Daarbij worden onder meer elementen als vertrouwen, emotie en onzekerheid bij

potentiële gebruikers meegenomen. SCRIPTS zal vooral nieuwe en verbeterde modellen over de vraag naar deze vorm van vervoer en de netwerkeffecten ontwikkelen. Deze kennis kan vervolgens worden toegepast in een aantal pilotprojecten in Arnhem-Nijmegen, Amsterdam en Eindhoven. Daarnaast zullen de pilotprojecten leiden tot veel empirisch inzicht in de succesfactoren en barrières rond het MaaS-concept.

Verschillende subprojecten

Het SCRIPTS-project kent verschillende subprojecten. Twee projecten aan de TUE zullen met name ingaan op de vraag naar vraaggestuurde mobiliteit. Welke mensen tonen interesse in deze nieuwe technologie? Hoeveel is men bereid te betalen voor verschillende bundels? Hoe vaak en voor welke activiteiten en onder welke omstandigheden wordt de service gebruikt? Hoe belangrijk is de onzekerheid die samenhangt met MaaS? De output van deze projecten dient vervolgens als input voor twee projecten van de TUD over - met name - de aanbodkant.

De vraag voor het OV-aandeel zal input zijn voor de optimalisatie van het netwerk ontwerp. Met simulaties zal het verwachte marktaandeel van iedere vervoerwijze bepaald worden en kan de prestatie in termen van vraag, capaciteit of kosten voor verschillende scenario's worden ingeschat. Een project van de Radboud Universiteit gaat met name over de potentie van alternatieve businessmodellen met aandacht voor verschillende contractvormen, subsidievormen, regulering van de ontwikkeling van platformen en beleid rondom open data. In een

ander project op deze universiteit wordt ingegaan op de transitie naar mobiliteitsdiensten en de rol van onzekerheid daarin.

Co-creatie staat centraal in de opzet van de pilots binnen SCRIPTS. De Hogeschool Arnhem-Nijmegen brengt haar kennis over dit onderwerp in ter ondersteuning van de pilots.

Het SCRIPS-consortium

SCRIPTS betreft een samenwerking van de Technische Universiteit Eindhoven (penvoerder), Radboud Universiteit, Technische Universiteit Delft, Hogeschool Arnhem-Nijmegen en de praktijkpartijen Transdev, GVB, Provincie Gelderland, Provincie Noord-Brabant, Stadsregio Amsterdam, AMS, SynerScope, Gemeente Amsterdam, Athlon en Dat. Mobility.

i In het onderzoeksprogramma Smart Regions of the Future werken consortia van onderzoekers en praktijkpartijen samen aan vraagstukken rond ruimte, wonen, bereikbaarheid, economie en bestuur. In 2016 zijn vijf grote projecten van start gegaan, waaronder SCRIPTS. SURF valt onder het kennisinitiatief Verbinden van Duurzame Steden van NWO, het Rijk, Platform31 en Regiegaan SIA.